

Keskkonnahoidlikud riigihanked

Tekstiil

Minust

- Koolitaja

Teeme Ära SA

CIRCO

- Õpetaja

Ringmajanduse alused kursus

MTÜ Kogukonnapraktika juht

EENA Roheklubi asutaja

Keskkonnahoidlikud riigihanked

- *Keskkonnahoidlik riigihange (KHRH, inglise keeles Green Public Procurement) tähendab minimaalse negatiivse keskkonnamõjuga toodete või teenuste hankimist*
- *Keskkonnahoidlik riigihange on defineeritud menetlusena, mille abil riigiasutused hangivad kaupu, teenuseid ja ehitustöid, millel on nende olelusringi jooksul ehk nii*
- ***tootmisel***
- ***kasutamisel***
- ***kasutusest kõrvaldamisel väiksem negatiivne keskkonnamõju, võrreldes muul juhul hangitavate, sama esmaülesandega kaupade, teenuste ja ehitustöödega***

7.2.9 Tekstiilijäätmed

Tekstiilitööstus on üks suurima keskkonnajalajäljega tootmissektoreid ja sisuliselt probleemtooteks kujunenud jäätmeliigile tuleks kehtestada tootjavastutuskohustus.

*See annaks turule signaali, et Tootja vastutab ning samuti **sunnib tootjaid kasutama tootedisaini ja tooteid mida on võimalik ja soodsam ringlusesse suunata.** Tekstiili ringlusesse suunamine on võimalik ja näiteks kuni 98% puuvilla sisaldavate materjalide puhul on sellel tekkinud positiivne väärtus. Samuti on olemas komposiitmaterjalide ringluslahendused, kuid selliseid lahendusi peavad tootjad subsideerima ja selleks on vaja rakendada tootjavastutuse põhimõtet.*

- Levi Strauss & Co oli 2007. aastal üks esimesi kaubamärke, kes viis läbi elutsükli hindamise uuringu, mis paljastas teksapaari mõju kogu selle elutsükli jooksul - talust kuni toote eluea lõpuni koos kliendiga.
- Nende avastused näitasid, et üks paar teksaseid tarbib peaaegu 4000 liitrit vett ja eraldab 33 kg CO₂

31% kogu mikroplastikust ookeanis on tulnud pesu pesemisest (sünteetilised materjalid).

See teeb umbes 50 miljardit plastikpudelit aastas

plastic pollution accounts for nearly a third of all ocean plastics. Image: Reuters

clothes is burned or dumped in a landfill every second.

Iga aasta läheb 85% toodetud tekstiilist prügimäele

European consumption of textiles has the **fourth highest impact** on the environment and climate change, after food, housing and mobility.

It is one of the **top three pressures on water and land use**, and the **top five in terms of raw material use and greenhouse gas emissions**.

The textile and clothing sector **employs more than 1.5 million Europeans** and is a key asset to stimulate local jobs and business opportunities. The Single Market is the backbone of the sector.

©GETTY IMAGES/ALAMY

In the EU

Almost 9/10 Europeans (88%) think that clothing should be made to last longer

About 5.8 million tonnes of textiles are discarded every year, equivalent to 11.3 kg per person

An average of 20 to 35 jobs are created for every 1.000 tonnes of textiles collected for re-use, such as selling them second-hand

Globally

Textiles production doubled between 2000 and 2015

One full truckload of textiles goes to landfill or incineration every second

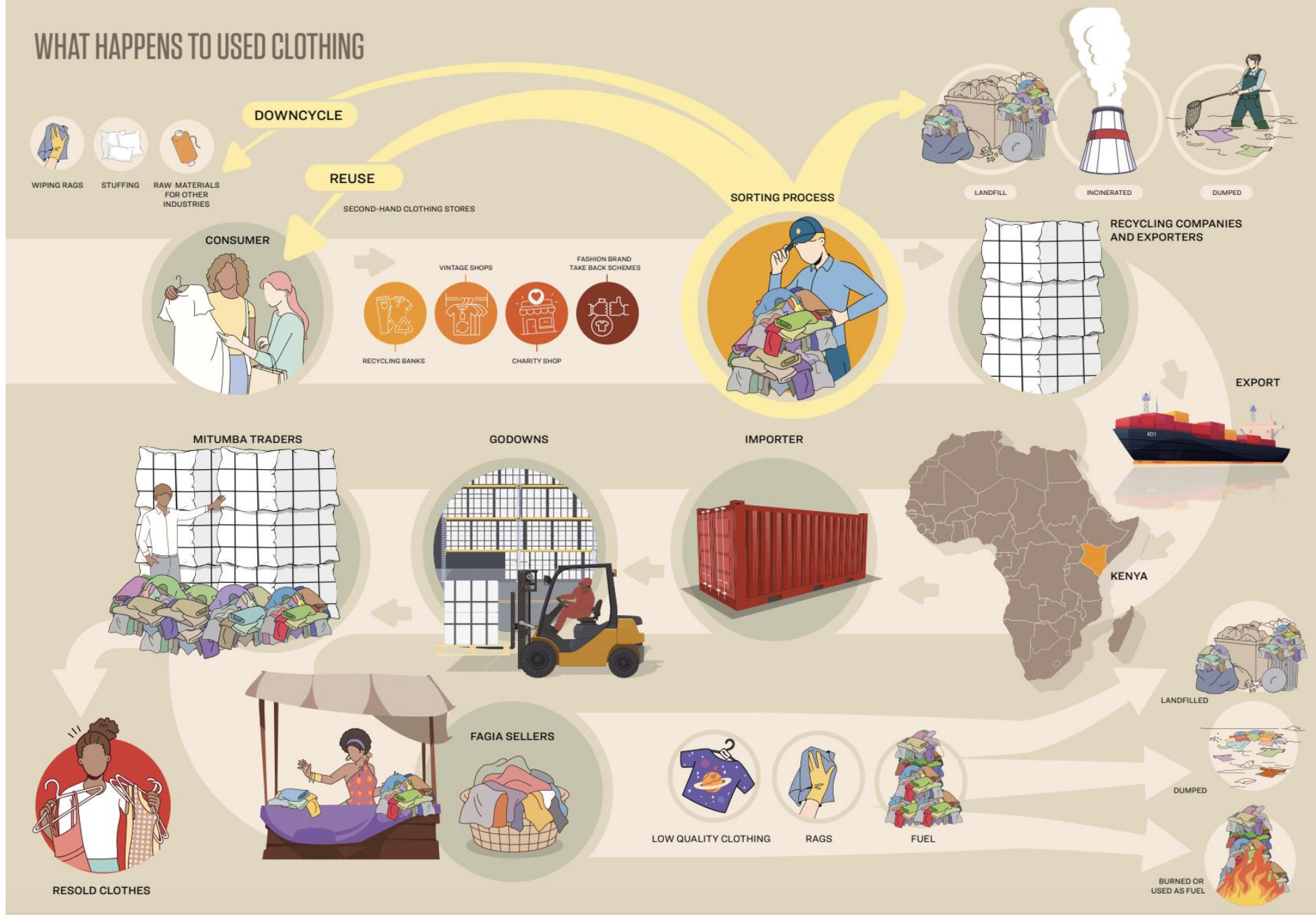
of material used to produce clothing is recycled into new clothing

of all the microplastics released into the environment can be traced back to textile products

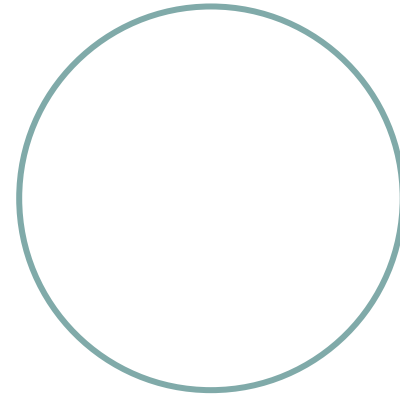
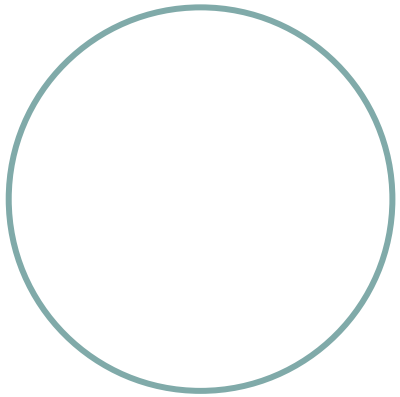
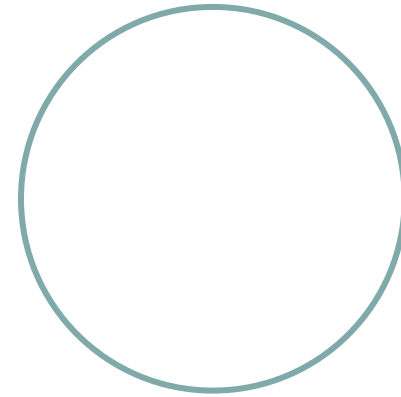
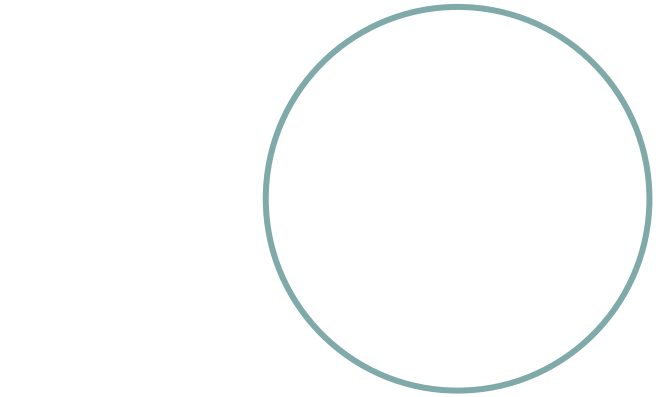

WHAT HAPPENS TO USED CLOTHING

- *Euroopa Liidu kogemus kinnitab, et keskkonnahoidlikud hanked suudavad oluliselt mõjutada turul pakutavaid tooteid/teenuseid, mille tulemusena muudavad **ettevõtted oma tootmise, tooted ja/või teenused keskkonnahoidlikumaks***
- *Sellised tooted on tavaliselt valmistatud võimalikult tõhusa loodusvarakasutusega ja vähe saastates ning neil on minimaalne mõju keskkonnale nii **kasutusajal kui ka kasutusest kõrvaldamisel**. Näiteks võib tooteid valmistada taaskasutatavast materjalist või kasutada vähem pakkematerjali*
- *Keskkonnahoidlike riigihangetega soodustatakse keskkonnahoidlikku tootearendust ja uuenduslikkust*

The Commission's 2030 Vision for Textiles

All textile products placed on the EU market are:

- durable, repairable and recyclable
- to a great extent made of recycled fibres
- free of hazardous substances
- produced respecting social rights

"Fast fashion is out of fashion" - consumers benefit longer from **high quality textiles**

Profitable **re-use and repair services** are widely available

In a **competitive, resilient and innovative textile sector** producers take responsibility for their products along the value chain

Circular rather than throw-away clothes have become the norm, with sufficient capacities for recycling and minimal incineration and landfilling

- Tooted peavad olema kauakestvad ja materjalid on ohutult ning pikalt ringluses
- Loodusvarade kasutamine tuleb asendada olemasoleva ressurrssiga, et tagada toorainete varustuskindlus
- Digitaalsete lahenduste kasutuselevõtt, nt digipass
- Keskkonnahoidlikumast tootmisprotsessist annab aimu ka ökomärgis (näiteks Oeko-Tex)
- Ökomodulatsioon (*hinnastamine vastavalt nende ringlussevõtu väljunditele*)
- Ettevõtete ärimudelid on ringmajandavad
- Kogu süsteem on läbipaistev ja koostööl põhinev

Zero Waste ehk jäätmeteta majandamine

VÄHENDAMINE & KORDUSKASUTUS

RINGNE DISAIN

LIIGITI KOGUMINE &
RINGI SULGEMINE

Zero Waste hierarhia

Parim kasutus

Keeldumine, ümbermõtestamine, disaini muutmine

• Keeldume sellest, mida me ei vaja, ning muudame oma tootmis- ja tarbimisviise, muutes ärimudelid, tooted ja pakendid, et vähendada ressursikasutust ja jäätmeteket.

Vähendamine ja korduskasutus

• Vähendame jäätmete kogust, toksilisust ja ökoloogilist jalajälge ja toetame mistahes toiminguid, mille käigus kasutatakse tooteid või komponente, mis ei ole jäätmed, uuesti samal eesmärgil, milleks need loodi.

Korduskasutuseks ettevalmistamine

• Need on kontroll-, puhastus või parandustegevused, millega jäätmeteks muutunud tooteid või tootekomponente valmistatakse ette kasutamiseks selliselt, et neid korduskasutatakse ilma mis tahes muu eeltötluseta.

Ringlussevõtt, kompostimine, anaeroobne kääritamine

• Kvaliteetse materjali taaskasutamine liigiti kogutud jäätmevoogudest.

Materjalide taaskasutus ja keemiline taaskasutus

• Tehnoloogiad segaolmejäätmetest taaskasutatud väärtusliku materjali tootmiseks keskkonnaohutul viisil.

Jääkprügi käitlus

• Segaolmejäätmed või nende töötlemisjääk, mida ei saa taaskasutada, stabiliseeritakse enne prügilasse ladestamist bioloogiliselt või muul moel.

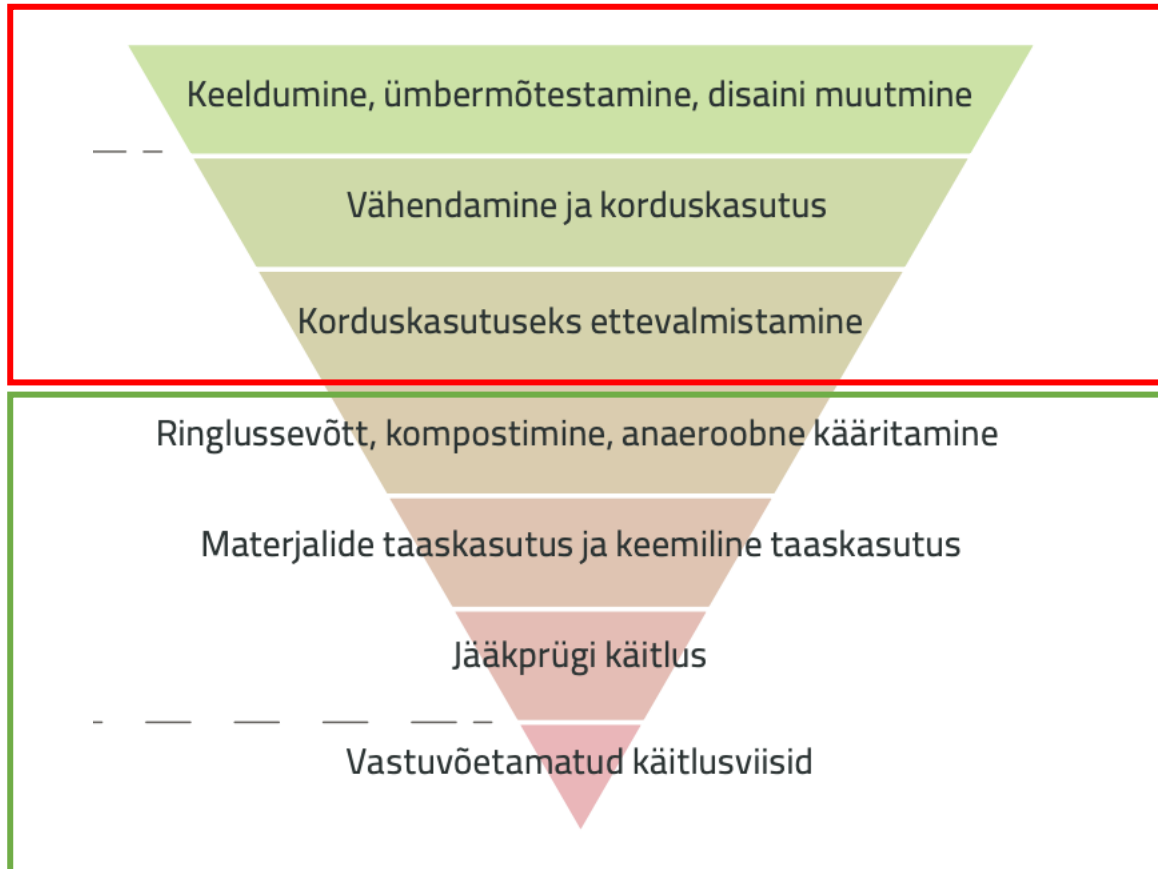
Vastuvõetamatu

• Valikud, mis ei võimalda materjalide taaskasutust, millel on suur keskkonnamõju, mis tekitavad lukustusefekti⁵ ning ohustavad üleminekut jäätmeteta majandamisele: jäätmetepõletus energia tootmiseks, koospõletus, plastist kütuse valmistamine, stabiliseerimata jäätmete prügilasse ladestamine, gaasistamine, pürolüüs, jäätmete ulakaadamine, avalik põletamine ja prügistamine.

Halvim kasutus

Zero Waste hierarhia

KOV´i roll lähtuda

Direktiivid ja koostöö erinevate haldusalade vahel (ettevõtlus, sotsiaalteenused)

KOV´i kohustus tegeleda tagajärgedega

European Ecolabel

[SEE DETAILS](#)

European Ecolabel - EE-ECOLAB

The EUROPEAN ECOLABEL aims to promote products that have, during their entire life cycle, a lesser environmental impact, and to provide the consumers easily identifiable information for making educated purchasing choices.

Organic agriculture USA

[SEE DETAILS](#)

USDA National Organic Program - USDA NOP

USDA NOP certification allows your organic products to be marketed in the United States.

Organic agriculture Europe

[SEE DETAILS](#)

EU organic regulation - (EU) 2018/848

Organic agriculture Europe certification allows your organic products to be commercialised within the European Union.

Organic and natural cosmetics

[SEE DETAILS](#)

COSMetic Organic and natural Standard - COSMOS

COSMOS certification allows your organic or natural cosmetics to be commercialized worldwide

Take-back trickery

An investigation into clothing take-back schemes

Mirell Merirand
mirell@heakodanik.ee